UG HT S1-01
(DSC/DSE)

চাৰি বছৰীয়া স্নাতক পাঠ্যক্ৰম

(চি.বি.চি.এছ; এন ই পি 2020 অনুসৰি)

প্ৰথম ষান্মাসিক

ভাৰতীয় ইতিহাসৰ পৰিচয়

ইতিহাস



সূৰ্যকুমাৰ ভূঞা সমাজ বিজ্ঞান অধ্যয়ন সত্ৰ

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

বিষয় বিশেষজ্ঞ মণ্ডলী

ড^{0} পাৰমিতা দাস, অধ্যাপিকা, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

ড^{0} ৰাজীৱ সন্দিকৈ, অধ্যাপক, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

ড^{0} বর্ণালী শর্মা, সহযোগী অধ্যাপিকা, কটন বিশ্ববিদ্যালয়

সমন্বয়ৰক্ষীঃ ড^{0} প্রীতি সলিলা ৰাজখোৱা, সহকাৰী অধ্যাপিকা (ইতিহাস), কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রস্তুতি গোটৰ সদস্য

অধ্যায়	*অৰিহণা যোগাইছে*	*ভাষান্তৰকাৰী*
১, ১২, ১৪	ড^{0} প্রীতি সলিলা ৰাজখোৱা, কৃ.কা.স.ৰা.মু.বি.	ড^{0} পংকজ বৰা
২,৩	ড^{0} প্রদ্যুম্ন শর্মা, নলবাৰী মহাবিদ্যালয়	কিশোৰ কুমাৰ কলিতা আৰু
৪, ৫, ৮, ৯, ১১, ১৩	ড^{0} গার্গী শর্মা, বিশ্বজ্যোতি দেৱ মহন্ত, প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়	ড^{0} মেঘনা চৌধুৰী
৬, ৭	ড^{0} গার্গী শর্মা, প্রাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়	
১০	ড^{0} মৃদুৎপল গোস্বামী, দুধনৈ মহাবিদ্যালয়	

সম্পাদনাঃ

মূল ইংৰাজী বিষয়বস্তু সম্পাদনা ঃ **ড° পাৰমিতা দাস,** অধ্যাপিকা, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
ড° বর্ণালী চৌধুৰী, মুক্ত আৰু দূ�ৰৱর্তী শিক্ষা প্রতিষ্ঠান, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

ভাষা সম্পাদনা ঃ **ড° নিভাৰাণী ফুকন,** সহযোগী অধ্যাপিকা (অসমীয়া) কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

গাঁথনিক সম্পাদনা ঃ **ড° প্রীতি সলিলা ৰাজখোৱা,** কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

জুন, ২০২৩

© কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা সর্বস্বত্ব সংৰক্ষিত।

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ লিখিত অনুমতি অবিহনে গ্রন্থস্বত্ব জাননীৰ দ্বাৰা সুৰক্ষিত এই মুদ্রণ বা ইয়াৰ যিকোনো অংশ প্রতিলিপিকৰণ, স্কেনিং, বাণীবদ্ধকৰণ তথা তথ্য সংৰক্ষণ নাইবা পুনৰুদ্ধাৰ পদ্ধতিৰ লগতে বর্তমানে জ্ঞাত বা ভৱিষ্যতে উদ্ভাৱন-সম্ভৱ যিকোনো বৈদ্যুতিক, ডিজিটেল বা যান্ত্রিক উপায়েৰে প্রকাশ, প্রেৰণ, হস্তান্তৰ বা সংৰক্ষণ কৰিব নোৱাৰিব। *কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হৈ পঞ্জীয়কৰ দ্বাৰা মুদ্রিত আৰু প্রকাশিত।*

এই শিক্ষণ সামগ্রী প্রস্তুতিৰ বাবে আর্থিক অনুদান আগবঢ়োৱা **নতুন দিল্লীৰ দূৰ শিক্ষা পৰিষদৰ** ওচৰত বিশ্ববিদ্যালয় কৃতজ্ঞ।

বিষয়সূচী

অধ্যায় ১ঃ	**ইতিহাসৰ পৰিচয়** ইতিহাসৰ অর্থ আৰু পৰিসৰ,অনান্য সমাজ বিজ্ঞানৰ সৈতে ইতিহাসৰ সম্বন্ধ	**৫-১১**
অধ্যায় ২ঃ	**প্রাচীন ভাৰতৰ সমলসমূহ** সাহিত্যসমল, প্রত্নতাত্বিকসমল আ ৰু বৈদেশিকসমল	**১২-২২**
অধ্যায় ৩ঃ	**প্রাচীন ভাৰতৰ সভ্যতাসমূহ** হৰপ্পা সভ্যতা, বৈদিক সভ্যতা	**২৩-৩৫**
অধ্যায় ৪ঃ	**মধ্যযুগৰ ভাৰত ৰ ৰাজনৈতিক বিকাশ-১** দিল্লীৰ চুলতানসকলঃ দাস বংশ, খিলজি বংশ, টুঘলক আৰু লোডীসকল	**৩৬-৪৪**
অধ্যায় ৫ঃ	**মধ্যযুগৰ ভাৰত ৰ ৰাজনৈতিক বিকাশ-২** মোগলসকলৰ আগমণ, দ্বিতীয় আফগানসকল	**৪৫-৫৩**
অধ্যায় ৬ঃ	**মধ্যযুগৰ ভাৰতৰ অর্থ- সমাজিক জীৱন** মধ্যযুগত ভাৰত ৰ সমাজ আৰু অর্থনীতি	**৫৪-৬৩**
অধ্যায় ৭ঃ	**মধ্যযুগৰ ভাৰতৰ ধর্ম আৰু সংস্কৃতি** মধ্যযুগত ভাৰতৰ ধর্ম, সংস্কৃতি	**৬৪-৭৩**
অধ্যায় ৮ঃ	**ভাৰত ত বৃটিছ শাসন** ভাৰতলৈ বৃটিছ ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ আগমণ, ভাৰতত কোম্পানীৰ শাসন প্রৰর্তন ঔপনিৰেশিক অর্থনীতি, ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহ	**৭৪-৮৫**
অধ্যায় ৯ঃ	**সামাজিক আৰু ধর্মীয় সংস্কাৰ আন্দোলন** ব্রাহ্ম সমাজ, প্রার্থনা সমাজ ,আর্য সমাজ, ৰামকৃষ্ণ মিছন, থিয়ছোফিকেল চোছাইটি, আলিগড আন্দোলন	**৮৬-৯০**
অধ্যায় ১০ঃ	**জাতীয়তাবাদৰ উত্থান আৰু ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্রেছৰ গঠন** বিভিন্ন ৰাজনৈতিক সংগঠনৰ গঠন, ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্রেছৰ গঠন, কৃষক আৰু জনজাতীয় আন্দোলন	**৯১-৯৯**
অধ্যায় ১১ঃ	**ভাৰতীয় জাতীয় আন্দোলন ১৯১৬ চনলৈ** বংগ বিবাজন আৰু স্বদেশী আন্দোলন, সাম্প্রদায়িক ভাবধাৰাৰ উত্থান	**১০০-১১১**
অধ্যায় ১২ঃ	**ভাৰতীয় জাতীয় আন্দোলন ১৯১৬ চনৰ পৰা ১৯৩৯ চনলৈ** মহাত্মা গান্ধীৰ উত্থান আৰু গান্ধীবাদী আন্দোলনৰ প্রকৃতি, অসহযোগ আন্দোলন আইন অমান্য আন্দোলন আৰু ভাৰত চৰকাৰ আইন 1935	**১১২-১২৩**
অধ্যায় ১৩ঃ	**ভাৰতীয় জাতীয় আন্দোলন ১৯৩৯ চনৰ পৰা ১৯৪৭ চনলৈ** আগষ্ট প্রস্তাৰ, ভাৰত ত্যাগ আন্দোলন, সুভাষ চন্দ্র বসু আৰু আজাদ হিন্দ্ ফৌজ	**১২৪-১২৯**
অধ্যায় ১৪ঃ	**বিভাজন আৰু ক্ষমতাৰ হস্তান্তৰ** যুদ্ধোত্তৰ পৰিস্থিতি, কেবিনেট মিছন আঁচনি, সাম্প্রদায়িক ৰাজনীতি, ভাৰতৰ স্বাধীনতা আইন ১৯৪৭ চন	**১৩০-১৩৫**
প্রসঙ্গ পুথি		**১৩৬**

পাঠ্যবিষয়ৰ পৰিচয়ঃ

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ চাৰিবছৰীয়া স্নাতক পাঠ্যক্রমৰ অন্তর্গত ইতিহাস বিষয়ৰ প্রথমটো পাঠ্যবিষয় হৈছে 'ভাৰতীয় ইতিহাসৰ পৰিচয়'। এই পাঠ্যবিষয়টোত মুঠ চৈধ্যটা অধ্যায় আছে।

এই পাঠ্যবিষয়ৰ প্রথম অধ্যায়টি হ'ল — *ইতিহাসৰ পৰিচয়*। এই অধ্যায়টোত ইতিহাসৰ অর্থ, পৰিসৰ আৰু সমাজ বিজ্ঞানৰ আন বিষয়বিলাকৰ সৈতে ইতিহাসৰ সম্পর্কৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

দ্বিতীয় অধ্যায়টি হ'ল *প্রাচীন ভাৰতৰ সমলসমূহ*। এই অধ্যায়টোত প্রাচীন ভাৰতৰ ইতিহাস অধ্যয়নৰ বাবে উপলব্ধ বিভিন্ন সমলৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

তৃতীয় অধ্যায়টি হ'ল *প্রাচীন ভাৰতৰ সভ্যতাসমূহ*। এই অধ্যায়টোত প্রাচীন ভাৰতৰ সভ্যতা- সিন্ধু উপত্যকাৰ সভ্যতা আৰু বৈদিক সভ্যতাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

চতুর্থ অধ্যায়টি হ'ল *মধ্যযুগৰ ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক বিকাশ*-১। এই অধ্যায়টোত দিল্লী চুলতানসকলৰ সাম্রাজ্য প্রতিষ্ঠা আৰু বিকাশৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

পঞ্চম অধ্যায়টি হ'ল *মধ্যযুগৰ ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক বিকাশ*-২। এই অধ্যায়টোত মোগলসকলৰ আগমণ আৰু শ্বেৰশাহৰ দ্বিতীয় আফগান সাম্রাজ্য প্রতিষ্ঠাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

ষষ্ঠ অধ্যায়টি হ'ল *মধ্যযুগৰ ভাৰতৰ অর্থ- সমাজিক জীৱন*। এই অধ্যায়টোত মধ্যযুগৰ ভাৰতৰ সমাজ আৰু অর্থনীতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

সপ্তম অধ্যায়টি হ'ল *মধ্যযুগৰ ভাৰতৰ ধর্ম আৰু সংস্কৃতি*। এই অধ্যায়টোত মধ্যযুগৰ ভাৰতৰ ধর্ম আৰু সংস্কৃতি বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

অষ্টম অধ্যায়টি হ'ল *ভাৰতত বৃটিছ শাসন*। এই অধ্যায়টো বৃটিছ সকলৰ ভাৰতলৈ আগমন আৰু ভাৰতত সাম্রাজ্য প্রতিষ্ঠাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

নৱম অধ্যায়টি হ'ল *সামাজিক আৰু ধর্মীয় সংস্কাৰ আন্দোলন*। এই অধ্যায়টো ভাৰতত পশ্চিমীয়া শিক্ষাৰ সম্প্রসাৰণ আৰু বৃত্তিধাৰী শ্রেণী আৰু বুদ্ধিজীৱিৰ উত্থান সম্পর্কে আৰু বিভিন্ন সামাজিক আৰু ধর্মীয় আন্দোলনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

দশমৰ পৰা চতুর্দশ অধ্যায়লৈ ইতিহাসৰ বিভিন্ন পর্য্যায়ত ভাৰতীয় জাতীয় আন্দোলনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

এই খণ্ডটি অধ্যয়ন কৰোঁতে মূল পাঠৰ সোঁ তথা বাওঁফালে কিছুমান আয়তাকাৰ বাকচ লক্ষ্য কৰিব। এইবোৰত মূল পাঠত থকা নতুন শব্দ আৰু পৰিভাষাসমূহৰ অর্থ সন্নিবিষ্ট হৈছে। সেইদৰে — 'জানি থোৱা ভাল ' বাকচবোৰত মূল পাঠৰ সৈতে জড়িত কিছু গুৰুত্বপূর্ণ তথ্যৰ সম্ভেদ আছে। প্রতিটো অধ্যায়ত থকা 'চিন্তা-চর্চ্চা'সমূহে অধ্যয়ন অধিক সক্রিয় আৰু ফলপ্রসূ হোৱাত সহায় কৰিব। আকৌ, 'অগ্রগতি নিৰীক্ষণ'যোগে আগবঢ়োৱা প্রশ্নাৱলীয়ে অধ্যয়নৰ অগ্রগতি সম্পর্কে স্ব-পৰীক্ষণৰ সুবিধা দিব। অধ্যয়নৰ লগে লগে উক্ত প্রশ্নাৱলীৰ উত্তৰসমূহ লিখি শেষত দিয়া 'অগ্রগতিৰ খতিয়ান'ৰ সৈতে ৰিজাই চোৱাটো অধিক লাভদায়ক হ'ব। অধ্যায়টিত আলোচিত বিভিন্ন ধাৰণাসমূহৰ বিষয়ে বিস্তৃত অধ্যয়নৰ বাবে 'অধিক জানিবলৈ' শিতানত উল্লেখ থকা গ্রন্থসমূহ সাৰথিস্বৰূপ। অধ্যায়বোৰৰ শেষত 'আৰ্হি প্রশ্ন' হিচাপে কেইটিমান প্রশ্নৰ আৰ্হিও তুলি দিয়া হৈছে। শেষৰ অধ্যায়টিৰ পাছত কেইখনমান 'প্রসঙ্গ পুথি'ৰ নাম উল্লেখ কৰা হৈছে। সেই কেইখন পুথিৰ সহায়েৰেই মূলতঃ এই পাঠ্যবিষয়ত উল্লেখ থকা অধ্যায়সমূহ প্রস্তুত কৰা হৈছে। আপোনালোকে বিশদভাৱে কোনো বিষয় জানিবলৈ হ'লে সেই কেইখন অধ্যয়ন কৰিব পাৰিব।